

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/69/2013
Identifikačné číslo spisu:	3813204118
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:3813204118.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: H. S. B., bytom F. XXXX/XX, L., proti žalovanému: Okresný úrad Prievidza, odbor všeobecnej vnútornej správy, so sídlom Medzibriežková 2, Prievidza (právny nástupca bývalého Obvodného úradu Prievidza), v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. ObU-PD-OVVS-2012/01149-11 zo dňa 12. októbra 2012, na odvolanie žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23. júla 2013, č. k. 13S/43/2013-26, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/43/2013-26 zo dňa 23. júla 2013, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne napadnutým uznesením č. k. 13S/43/2013-26 zo dňa 23. júla 2013 v zmysle § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zastavil konanie o žalobe žalobkyne proti rozhodnutiu bývalého Obvodného úradu Prievidza č. ObU-PD-OVVS-2012/01149-11 zo dňa 12. októbra 2012. Krajský súd uviedol, že žalobkyňa napadla prvostupňové správne rozhodnutie, ktoré nie je preskúmateľné súdom, nakoľko podľa § 247 ods. 2 OSP predpokladom postupu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť. Pre úplnosť dodal, že odvolanie proti tomuto rozhodnutiu žalobkyňa podala po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, a to napriek riadnemu poučeniu o práve podať odvolanie.

Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedla, že dňa 18. novembra 2012 na pošte prevzala rozhodnutie žalovaného, ktorým bola uznaná vinnou zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu. Namietala, že pri doručovaní preskúmaného rozhodnutia dostala len jedno oznámenie o uložení zásielky, a to dňa 31. októbra 2012, s vyznačenou odbernou lehotou pre vyzdvihnutie zásielky 18 kalendárnych dní, v ktorej lehote listovú

zásielku aj prevzala. Ďalej namietala, že rozhodnutie neobsahovalo poučenie podľa § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“). Zdôraznila, že doručovateľ ju žiadnym spôsobom neupovedomil, že písomnosť príde znovu doručiť v určitý deň a hodinu, iba 31. októbra 2012 nechal v schránke oznámenie o uložení zásielky s odbornou lehotou pre vyzdvihnutie zásielky 18 kalendárnych dní. Zároveň poukázala na skutočnosť, že súd prvého stupňa žalobkyňu v zmysle § 250f OSP vyzval, aby sa vyjadrila, či súhlasí s prejednaním veci bez pojednávania s tým, že ak sa v určenej lehote nevyjadrí, bude sa predpokladať, že nemá námietky. Krajskému súdu vyčítala, že napriek jej vyjadreniu, že s prejednaním veci bez pojednávania nesúhlasí, vydal vo veci uznesenie, ktorým konanie zastavil. Mala za to, že uvedeným postupom jej odňal možnosť konať pred súdom a právo na spravodlivý súdny proces.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k obsahu odvolania žalobkyne navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky jej odvolanie zamietol a uznesenie Krajského súdu v Trenčíne v celom rozsahu potvrdil. Uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje za vecne správne, a to z pohľadu správneho skutkového zistenia, ako aj správneho právneho posúdenia veci. Odôvodnenie predmetného uznesenia pokladal za riadne zdôvodnené, presvedčivé a vydané v súlade s platnými právnymi predpismi, procesnými pravidlami, aktuálnou judikatúrou a právnou teóriou. Mal za to, že odvolanie žalobkyne neobsahuje právne relevantné dôvody na zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenia veci na nové konanie. Zdôraznil, že základnou podmienkou na preskúmanie rozhodnutí správnych orgánov v rámci správneho súdnictva podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je, aby predmetom súdneho preskúmavania boli len tie rozhodnutia, ktoré nadobudli právoplatnosť až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa pre ne pripúšťajú. Poznamenal, že aj podľa § 83 zákona č. 72/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej len „zákon o priestupkoch“) návrh na preskúmanie rozhodnutia o priestupku súdom možno podať až po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku v správnom konaní, pričom v takom prípade sa postupuje podľa § 244 a nasl. OSP. V tejto súvislosti dal do pozornosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 20/97 zo dňa 22. mája 1997. Konštatoval, že v prejednávanej veci napadnuté rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť už v prvostupňovom konaní, bez využitia práva účastníka konania podať riadny opravný prostriedok v zákonnej lehote, ktorý zákon o priestupkoch pripúšťa, a to aj napriek riadnemu poučeniu účastníka v žalovanom rozhodnutí. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobkyne uviedol, že pri doručovaní zásielok do vlastných rúk a následnom vyznačovaní právoplatnosti na rozhodnutiach postupuje správny orgán podľa § 24 ods. 2 správneho poriadku. Dal do pozornosti, že posledná veta cit. ustanovenia predstavuje výnimku zo zásady, že doručenie pôsobí až od okamihu, keď sa písomnosť dostala do rúk adresáta. Ďalej uviedol, že bez ohľadu na to, či sa adresát o uložení zásielky na pošte fakticky dozvedel, zo zákona vyplýva, že uplynutím tejto zákonnej lehoty sa má za to, že mu bola písomnosť doručená aj so všetkými právnymi dôsledkami. Doplnil, že takýmto spôsobom bolo doručované aj preskúmané rozhodnutie, pričom doručovateľ vyznačil, že prvý neúspešný pokus o doručenie vykonal 30. októbra 2012, opakované doručenie 31. októbra 2012 a v ten istý deň zásielku uložil. Následne bola táto žalobkyňou prevzatá dňa 18. novembra 2012, avšak za deň doručenia zásielky sa podľa cit. ustanovenia považuje 5. november 2012. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že správny orgán nemá právny dôvod preskúmať, alebo spochybňovať údaje uvedené na doručenke, ktorá má charakter verejnej listiny. Súčasne uviedol, že napadnuté rozhodnutie obsahovalo zákonné poučenie v zmysle § 47 ods. 4 správneho poriadku, teda zákonom stanovené podmienky na vydanie a doručenie rozhodnutia tým boli naplnené. Zdôraznil však, že poučenie o spôsobe písania, doručovania podaní a o spôsobe a lehotách doručovania rozhodnutí a iných písomných dokumentov vydaných správnym orgánom a o iných právach a povinnostiach účastníka konania, nie je obligatórnou náležitosťou poučenia v písomných vyhotoveniach rozhodnutí správneho orgánu. Preto vyslovil názor, že správny orgán žiadnu povinnosť vo veci poučenia účastníka konania neporušil a ani porušiť nemohol. Mal za to, že v danej priestupkovej veci prvostupňový správny orgán postupoval v súlade so zákonom o priestupkoch a subsidiárne so správnym poriadkom bez akejkoľvek ujmy na právach účastníka konania. V závere vyjadrenia uviedol, že preskúmané rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 20. novembra 2012, pričom žalobkyňa podala odvolanie dňa 2. decembra 2012, ktoré bolo z tohto dôvodu v súlade so správnym poriadkom posúdené ako oneskorené. Podľa § 60 správneho poriadku bolo toto zaslané odvolaciemu orgánu - Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, ktorý odvolanie preskúmal, avšak v postupe prvostupňového orgánu nezistil

porušenie zákona, zakladajúce dôvody na obnovu konania v zmysle § 62 správneho poriadku, alebo na zmenu alebo zrušenie právoplatného rozhodnutia mimo odvolacieho konania podľa § 65 správneho poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 2, § 214 ods. 2 OSP.

Správne súdnictvo je založené na generálnej klauzule vyjadrenej v ustanovení čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 36 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd; Občiansky súdny poriadok však negatívnou enumeráciou v ustanovení § 248 kvantitatívne zužuje rozsah rozhodnutí správnych orgánov podliehajúcich súdному prieskumu. Pri preskúmvaní zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov je potrebné mať na zreteli aj charakter napádaného rozhodnutia v zmysle ustanovení § 244 ods. 3, § 247 ods. 2 OSP, teda či ide o rozhodnutie, ktoré

- bolo vydané v správnom konaní,
- zakladá, mení alebo ruší oprávnenia a povinnosti fyzických a právnických osôb alebo sa priamo dotýka práv, právom chránených záujmov alebo povinností fyzických alebo právnických osôb,
- po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (odvolanie, rozklad) nadobudlo právoplatnosť.

Žalobou v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je možné napadnúť právoplatné rozhodnutia správneho orgánu, ktorý rozhodoval v poslednom stupni, a ktorým bol žalobca podľa svojho názoru ukrátený na svojich právach (§ 247 ods. 1, ods. 2, § 250 ods. 4 OSP). To znamená, že žaloba má smerovať proti rozhodnutiu správneho orgánu druhého stupňa, ktoré nadobudlo právoplatnosť. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa je preskúmvaná v spojení s právoplatným rozhodnutím správneho orgánu druhého stupňa a ak rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa obsahuje rovnaké vady ako druhostupňové rozhodnutie, je možné ho zrušiť podľa ustanovenia § 250j ods. 2 OSP, ale vždy len v spojení s právoplatným druhostupňovým rozhodnutím, nie samostatne. Zákom stanovená podmienka vyčerpania riadnych opravných prostriedkov je namieste preto, aby súd nenahrádzal odvolací správny orgán.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou je administratívny spis žalovaného, zistil, že žalobkyňa podala žalobu o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia právneho predchodcu žalovaného - Obvodného úradu Prievidza č. ObU-PD-OVVS-2012/01149-11 zo dňa 12. októbra 2012, ktorým bola uznaná vinnou zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d/ zákona o priestupkoch. Rozhodnutie obsahuje správne poučenie o opravnom prostriedku s tým, že proti rozhodnutiu je možné podať riadny opravný prostriedok (odvolanie) na Obvodný úrad Prievidza. Súčasne bolo správne uvedené, že až právoplatné rozhodnutie správneho orgánu druhého stupňa je preskúmateľné súdom v správnom súdnictve.

V tomto kontexte sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal aj odvolacou námietkou žalobkyne, týkajúcou sa závad v doručovaní rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa, dospejúc k záveru, že na túto nie je možné prihliadnuť. Stotožnil sa so zisteniami súdu prvého stupňa, ktorý sa v napadnutom rozhodnutí okolnosťami doručovania preskúmvaného správneho rozhodnutia podrobne zaoberal, keď poukázal na skutočnosť, že v súlade s § 24 ods. 2 správneho poriadku dňa 30. októbra 2012 doručovateľ uskutočnil neúspešný pokus o doručenie s výzvou o opakovanom doručení, pričom aj opakovaný pokus ostal neúspešný, na základe čoho zásielku ten istý deň (31. októbra 2012) uložil na pošte. Túto si žalobkyňa do troch dní od jej uloženia nevyzdvihla. Posledný deň úložnej lehoty 3. november 2012 pripadol na sobotu, preto sa považoval za deň doručenia 5. november 2012 ako najbližší budúci pracovný deň (§ 27 ods. 2, veta posledná správneho poriadku). Lehota na podanie odvolania tak začala plynúť dňom 6. novembra 2012 a jej koniec pripadol na deň 20. november 2012, t.j. piatok. Teda bol správny záver krajského súdu, ktorý uviedol, že odvolanie, ktoré žalobkyňa odovzdala na poštovú prepravu až dňa 2. decembra 2012, bolo podané oneskorene.

Odvolací súd sa stotožnil so záverom Krajského súdu v Trenčíne, že žalobkyňa v žalobe napadla prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu, proti ktorému bolo možné podať opravný prostriedok - odvolanie. Nešlo teda o právoplatné rozhodnutie, ktoré by bolo možné napadnúť žalobou v správnom súdnictve (druhá hlava piatej časti Občianskeho súdneho poriadku). Nebola splnená základná podmienka konania podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (§ 247 ods. 2 OSP). Na tomto závere nič nemení ani skutočnosť, že žalobkyňa riadny opravný prostriedok proti prvostupňovému rozhodnutiu podala, ani skutočnosť, že tento podala oneskorene. Opätovne Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že žalobkyňa nenapadla právoplatné rozhodnutie správneho orgánu, ktorý by rozhodoval v poslednom (druhom) stupni, t.j. Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ale prvostupňové správne rozhodnutie právneho predchodcu žalovaného Obvodného úradu Prievidza. Nebola preto splnená základná podmienka konania pred súdom v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ktorá umožňuje preskúmať právoplatné rozhodnutia správneho orgánu, ktorý rozhodoval v poslednom stupni, po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň poukazuje aj na Nález Ústavného súdu SR II. ÚS 12/1997, z ktorého vyplývajú závery:

1. Účelom čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je zaručiť prístup k súdu každému, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy. Prístup k súdu sa nezaručuje kedykoľvek, ale iba vtedy, ak zákon neustanoví inak. Uplatnenie práva zaručeného čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vymedzuje zákon.
2. Podľa § 247 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku všeobecné súdy v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preskúmajú len tie rozhodnutia, ktoré nadobudli právoplatnosť po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.
3. Ak žalobca v konaní pred správnym orgánom nevyužil riadne opravné prostriedky, všeobecný (správny) súd je povinný konanie pred ním zastaviť podľa § 250d ods. 3 OSP. Najvyšší súd Slovenskej republiky teda konal tak, ako mu to ukladá zákon, preto súčasne nemohol porušiť základné právo fyzickej osoby priznané čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ak táto osoba nespĺnila požiadavku, ktorou sa podmieňuje vznik práva na prístup k súdu pri uplatnení práva zaručeného čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalobkyne uvedené v odvolaní proti uzneseniu krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli mať vplyv na posúdenie danej veci, a preto napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne ako vecne správne podľa § 250ja ods. 3 veta druhá a § 219 ods. 1 OSP potvrdil, stotožniac sa v zásade aj s dôvodmi jeho rozhodnutia (§ 219 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

O náhrade trov odvolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v zmysle § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 a s použitím § 246c ods. 1 vety prvej OSP, keď neúspešnej žalobkyni ich náhradu nepriznal a žalovanému v tomto druhu konania náhrada trov konania neprináleží.

V zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 1. októbra 2013 obvodné úrady zriadené podľa predpisov účinných do 30. septembra 2013 sú okresné úrady podľa tohto zákona. Preto, hoci napadnuté rozhodnutie vydal ešte Obvodný úrad Prievidza, Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 107 ods. 4 OSP už ako so žalovaným konal a ako žalovaného označil Okresný úrad Prievidza.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.